

<https://www.umoloda.kiev.ua/number/2818/164/98173/>

УДК 655.533:7.012

*Віта Дмитренко
Віталій Дмитренко
(Полтава, Україна)*

ДИЗАЙНЕРСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИДАВНИЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У публікації розкрито дизайнерські тенденції у видавничій діяльності: тісна взаємодія видавничого та мистецького секторів креативних індустрій, залучення відомих дизайнерів до оформлення книг, використання в якості палітурок різноманітних матеріалів тощо.

Ключові слова: *видавнича діяльність, дизайн, книга, художник.*

The publication reveals design trends in publishing: the close interaction of the publishing and artistic sectors of creative industries, the involvement of famous designers in the design of books, the use of various materials as bindings, etc.

Keywords: publishing activity, design, book, artist.

Видавнича справа посідає одне з провідних місць в структурі креативних індустрій світу та України. Ця галузь постійно розвивається та вдосконалюється, демонструючи стабільне зростання обсягів продукції й приносячи чималі доходи.

В умовах інформаційного суспільства книга перестає бути просто джерелом інформації й повертає попередню функцію цінного подарунку. Конкуренція на ринку також підштовхує видавця до постійних удосконалень, бо люди бажають отримати не лише інтелектуальне, а й естетичне задоволення від книжки. Все це підвищує вимоги до її оформлення, тобто до дизайну. Тож спостерігаємо тісну взаємодію

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

видавничого та мистецького секторів креативних індустрій. Зокрема, до оздоблення книг усе частіше залучають відомих дизайнерів і художників.

Прикладом такої співпраці є діяльність видавництва «Основи», котре у серії української класики видало «Кайдашеву сім'ю» з колажами Лери Схемки, «Вечори на хуторі поблизу Диканьки» з ілюстраціями Іллі Ісупова, «Лісову пісню» з ілюстраціями Поліни Дорошенко, «Тигролови» Івана Багряного з ілюстраціями татуювальника Дениса Темного (див. рис. 1), який пропонує нове прочитання вже знайомого тексту в новаторському оформленні книжки [1, с. 20].

Рис. 1. Темний Д. Ілюстрації до твору «Тигролови» І. Багряного

Особливої ваги така колаборація набуває при виданні дитячої літератури, де ілюстрація виконує таку ж роль, як і текст. Так, видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», що діє з 1992 р., постійно залучає до оформлення книг відомих художників [2]. Зокрема, ексклюзивне художнє рішення української версії «Гаррі Поттера», створене Владиславом Єрком, отримало схвальну оцінку від Джоан Роулінг – авторки твору, а англійське видавництво, що володіє виключними правами на друк книги, дозволило використовувати його на рівні з оригінальною обкладинкою.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

Специфікою вітчизняного оформлення серії видань є й те, що корінці книг усіх 7-ми томів цього циклу виконані в певній художній цілісності (див. рис. 2) [3]. Тому подарунковий набір таких книг користується попитом і не втрапить своєї естетичної привабливості упродовж тривалого часу.

Рис. 2. Подарунковий набір книг про Гаррі Поттера

Останнім часом популярним є використання в якості палітурок різноманітних матеріалів. Так, Барбара Йейтс – екологічний художник, яка використовує як палітурки справжнє дерево. Французький художник-ілюстратор Бенжамін Лакомб виготовляє тривимірні книги. У подібному стилі він прикрасив «Алісу в Країні Чудес», «Піноккіо» та «Мадам Батерфляй» (див. рис. 3).

Рис. 3. Йейтс Б. Зразок палітурки з кори дерева

Лакомб Б. Ілюстрація до «Мадам Батерфляй»

Незвична куховарська книга «Well Done» була розроблена хорватською дизайн-студією Bruketa & Zinic і видрукувана в 2015 році.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

На відміну від класичних книг, які спочатку треба відкрити аби познайомитися з рецептом, це видання необхідно запекти в духовці при температурі, не нижчою за 100 градусів цельсія. Тільки після цього на її білих сторінках проступають рецепти страв. Цікаво, що по мірі охолодження книги зникає й текст, отож готувати доводиться «по гарячих слідах». Видання продається в фользі як напівфабрикат.

У книзі Раймонда Квінау вміщено 10 сонетів, кожен із яких розрізаний на тонкі смужки шириною в один рядок. Читач має змогу комбінувати смужки в довільному порядку – ритміка сонету від цього не змінюється, а смислове мереживо набуває несподіваних відтінків. Якщо читач захоче скласти всі можливі комбінації й прочитати їх уголос, у нього на це піде біля 200 000 років [4]!

Таким чином, дизайнерські тенденції у видавничій справі проявляються, в першу чергу, в ілюстраціях, виборі та оформленні палітурки, зовнішнього вигляду книги. Усі ці елементи забезпечують не менший успіх виданню ніж її зміст.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Видавнича діяльність в умовах розвитку новітніх технологій : вивчення запитів фахівців : монографія / за заг. ред. Г. В. Горбенко. Київ, 2019. 272 с.*
2. *Видавнича галузь України : огляд сектора. Заключний звіт 2020. Лютий–березень 2021 року. С. 14. URL : https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/333_research_uk_ua_v10.pdf (дата звернення : 02.02.2022).*
3. *Константинова К. Владислав Єрко, ілюстратор : Портрет чарівника в юності. URL : <https://rozmova.wordpress.com/2019/11/30/vladyslav-erko-9/> (дата звернення : 02.02.2022).*
4. *Кульбабська О. В. Найнеймовірніші у світі книги. URL : <https://kulbabska.com/news/aktualni-novyny/97-knigi> (дата звернення : 02.02.2022).*